

הערכת פערים בין התמחויות ומחוזות בזמני המתנה לרופאים יועצים בקהילה: ניתוח מגמות על פני הזמן

גל זאבי¹, ד"ר חבי מורדי¹, ארנונה זיו¹, ד"ר ויקי מאירס², אירנה גימפלביץ¹, פרופ' רחל ווילף-מירון¹
¹המרכז למדעי הנתונים, ²המרכז למדיניות והערכת טכנולוגיות רפואיות
 מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות, המרכז הרפואי ע"ש חיים שיבא, תל השומר; ביה"ס לבריאות הציבור, הפקולטה לרפואה, אוניברסיטת ת"א

זמני המתנה ארוכים במערכת הבריאות עלולים לפגוע בבריאות המטופל ובשביעות רצונו, להגדיל שימושים ברפואה הפרטית, ולפגוע בעקרון השוויון. משרד הבריאות פיתח מתודולוגיה פרוספקטיבית למדידת זמני המתנה ברפואה יועצת בקהילה, לפי התמחויות ואזורים גאוגרפיים, במתאר של רופא לפי בחירת המטופל ("רופא ספציפי") ורופא כלשהו באזור, ומבצע ניטור שוטף של זמנים אלו.

• בחינת **פערים** בין אזורים גיאוגרפיים, בזמני המתנה לרופאים יועצים בקהילה

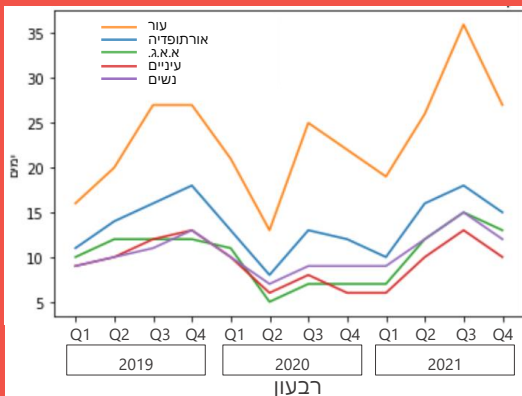
מטרות.

• ניתוח פערים במגמות עם הזמן

שיטות. המחקר התבסס על חציון זמני ההמתנה שנמדדו עבור בחירת "רופא ספציפי", בחמש ההתמחויות השכיחות ברפואה יועצת בקהילה: עור, אורתופדיה, א.א.ג., עיניים ונשים, לפי מחוזות, עבור 12 הרבעונים שבין השנים 2019-2021. נבחנו פערים בין המחוזות, ברבעון הראשון של שנת 2019, ומגמות על פני הזמן, באמצעות שימוש במודל אדיטיבי של quantile regression model, תוך תקנון לרבעונים בהם היו סגרי קורונה, ולמספר הרבעון בשנה (1-4).

זמן המתנה חציוני בימים לרופא, לפי בחירת מטופל, והתמחות

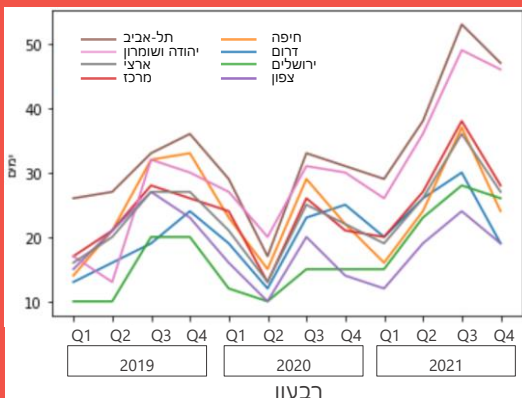

תוצאות.

ברמה הארצית, זמני ההמתנה הארוכים ביותר נמדדו ברפואת עור ובאורתופדיה, עם מגמות דומות לאורך הזמן.

המודל הדגים שינוי מובהק בחציון זמן ההמתנה לאורך השנים, ברפואת עור בלבד. זמן ההמתנה התארך באופן מובהק ב-3 ימים בכל שנה ברמה הארצית ($95\%CI=1-5$), במחוז הדרום ב-3 ימים, במחוז ירושלים ב-4 ימים, במחוז תל-אביב ב-7 ימים, וביו"ש ב-9 ימים.

זמן המתנה חציוני בימים לרופא עור, לפי בחירת מטופל, ומחוז

ב-רבעון הראשון של שנת 2019, המודל הדגים חציון זמן המתנה גבוה באופן מובהק במחוז הדרום, בהשוואה לארצי, בהתמחויות: אורתופדיה (הפרש: 14 ימים, $P<0.001$), נשים (הפרש: 5 ימים, $P=0.019$), ועיניים (הפרש: 4 ימים, $P=0.038$).

ישנה חשיבות לנטר ולבחון מגמות בזמני ההמתנה, על מנת לאתר התמחויות ואזורים גיאוגרפיים הדורשים התערבות, במטרה לקצר זמני המתנה ולחזק את הרפואה הציבורית

- מבין 5 ההתמחויות, **ברפואת עור** נמדדו זמני ההמתנה הארוכים ביותר ברמה הארצית, בכל תקופת המדידה
- זמני ההמתנה מתארכים משנה לשנה **ברפואת עור** בלבד
- **במחוז דרום**, זמני ההמתנה בלטו לרעה במרבית המקצועות ברבעון הראשון בשנת 2019